

KALOTÁS ZSOLT

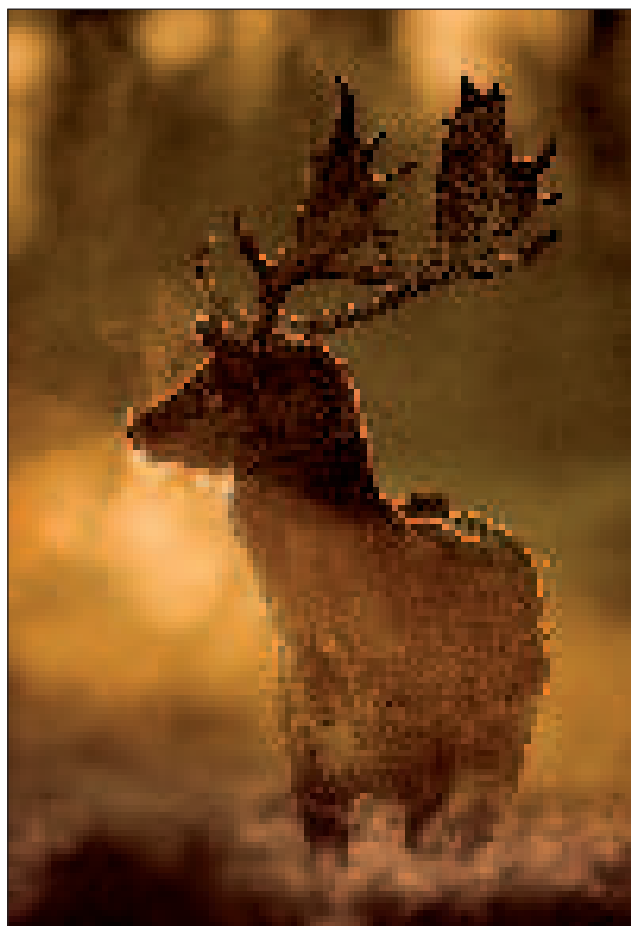
Pályázat rekordok nélkül

Alapvető emberi jellemző a folyamatos növekedésre, a csúcsokra törekvés, pedig jól tudjuk, Földünkön minden véges, így a növekedés határai is azok. Miért jutott ez mind eszembe? Talán azért, mert a Magyar Természetfotósok Szövetsége (naturArt) által szervezett „GDF SUEZ – az Év természetfotósa – 2014” pályázaton most nem születtek csúcsok. A 22. alkalommal kiírt természetfotós versenyre ez évben „csupán” 230 fotográfus küldte be képeit, és a beérkezett fotók száma is „csak” 3659 volt. Ezek valamivel alatta maradnak az elmúlt évek számainak. Bízunk benne, hogy ennek nem az elmúlt évben készült kiváló felvételek hiánya és a pályázat iránti csökkenő érdeklődés volt az oka, hanem inkább az, hogy a kiírók ismételten korlátozták az egy szerző által beküldhető képek számát. Talán éppen azért, hogy a zsűrit ne állítsák megoldhatatlan feladat elé? Pedig a zsűri tapasztalt szakemberekből állt, akik már ennél komolyabb feladatokkal is megbirkóztak. De nézzük csak, kiknek az ízlésvilága határozta meg idén azt, hogy mely képek kerüljenek kiállításra, és melyek kapjanak külön elismerést? A hét tagú zsűri elnöki teendőit *Kármán Balázs* fotóművész, az Év természetfotósa cím négyszeri kitüntetettje látta el. A zsűri tagja volt *Bánkuti András* Pulitzer-díjas fotóművész, a Digitális Fotó Magazin főszerkesztője, *Berta Béla* fotóművész, természetfotós, *Előd László* búvárfotós, az Év természetfotósa cím birtokosa, *Forrásy Csaba* természetfotós, *Novák László* fotóművész, az Év természetfotósa cím háromszori nyertese és *Vizúr János* fotóművész.

A pályázat természetesen anonim zajlott. A jelentkezők számkódot kaptak, így valamennyi fotójuk név nélkül került a zsűri elé, hogy az elfogultságnak még a látszatát is kizárják. A zsűri három szakaszban bírálta el a beérkezett képeket. Az első etapban az interneten keresztül értékelték, pontozták a fotókat. Ezt a munkát bárki nyomon követhette a naturArt honlapján, aki kíváncsi volt arra, hogy a zsűritagok egyénileg miképpen értékelik az eléjük került fotókat. A második fordulóban már közösen bírálták a képeket a zsűritagok, és az előzsűrizés során legtöbb pontot kapott kb. 500 fotót újra pontozták. Ez az értékelés is a nyilvánosság bevonásával zajlott, mert a *fotoklikk.hu* ebben az évben is egyenesben közvetítette az interneten a több mint tíz órán keresztül tartó zsűrizést. Aki nyomon követte a képbírálatot, annak arra is volt lehetősége, hogy a naturArt honlapján megírja a véleményét a zsűrizésről. A nézők észrevételeket is megfogalmazhattak a pályázatot kiíró felé, ha nem értettek egyet a zsűri értékelésével. Kérdéseket is feltehettek, amit a szervezők legjobb tudásuk szerint meg is válaszoltak. A zsűrizés harmadik fordulója azonban már csak részben volt nyilvános, mert amikor arra került a sor, hogy a kiállításra javasolt anyagból kiválasszák a díjazásra javasolt képeket, azt már nem közvetíthette a *fotoklikk.hu*. Az Év természetfotósa pályázatokon ugyanis már hagyomány, hogy a végső eredmények mindig csak a kiállítás megnyitóján, az ünnepélyes díjkiosztó ünnepségen válnak nyilvánossá.

A három napon át tartó kemény munka során a zsűri végül 65 fotós 98 képét találta méltónak a kiállításra, de ezen kívül 9 olyan werkfotót is kiválasztott, amelyeken a fotósokat mutat-

ják be „munka közben”. Ezek a képek azonban bármilyen kiválóak is voltak, a pályázat összetett pontversenyében nem számítottak, csupán színesítették a palettát. A kiállításra végül 107 fotó került. A zsűri 14 kategóriában 42 díjat ítelt oda, és ezen kívül még 13 különdíjat is kiosztott. A kategória első helyezettjei közül kiválasztották az *Év természetfotóját*, de a három fődíj odaítélése

Daróczy Csaba: Arany bika

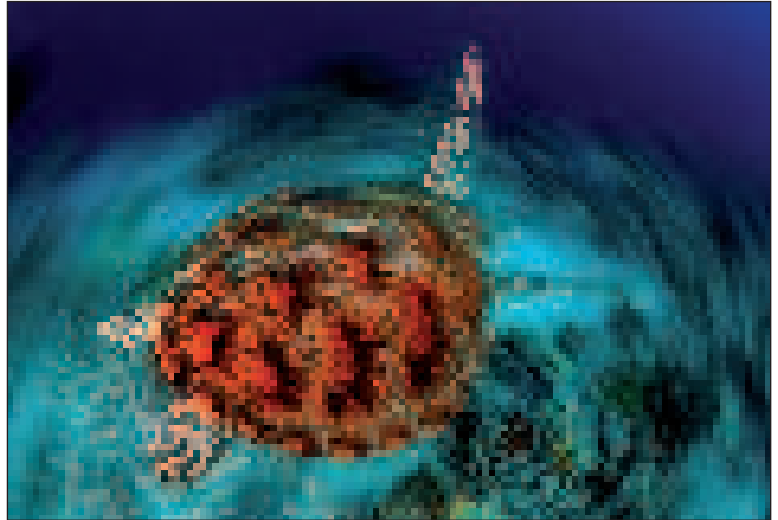
már nem a zsűri feladata volt. Ezeket a kiadott kategóriadíjak és a kiállításon szereplő képek alapján egy pontozásos rendszer alapján határozta meg a pályázat kiírója. Az *Év természetfotósa*, az *Év ifjú természetfotósa* és az *Év búvárfotósa* címet tehát egy összesített teljesítmény eredményeként kaphatták meg az arra érdemes, kiemelkedő kollekcióval pályázó természetfotósok.

Új „csúcsok” ugyan a megmérettetésen nem születtek, de a pályázat képeinek színvonala senkinek nem okozhatott csalódást. Az idei évben olyan kép nem szerepelt a kiállítási anyag-

ban, amely utcahosszal lenne jobb a többinél, ugyanakkor nagyon kiegyenlített, magas színvonalú kollekciót sikerült kiválasztania a zsűrinek a kiállításra. Olyan természetfotókat, amelyek előtt a nézőknek nincs *déjà vu* érzése, azaz olyan újat tudnak mutatni, amelyeket valódi, friss élményként élünk meg. Számomra ez az újdonsághatás a kiállítás legnagyobb értéke.

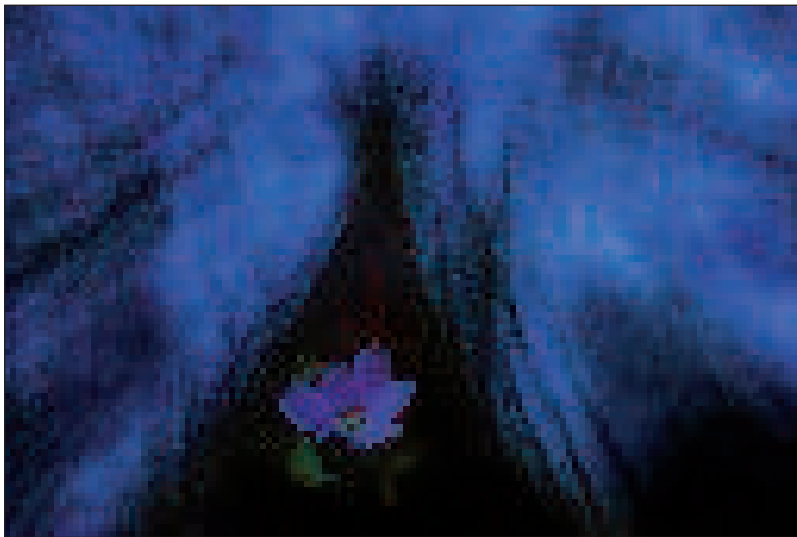
Természetes, hogy a végeredményt mindig a kiállításra került képek jelentik, de az egy hozzáértő számára nyilvánvaló, hogy a zsűri által kiválasztott képeken túl bizony sajnos több kiváló természetfotó is kimaradt a kiállításról azon egyszerű ok miatt, hogy csak ennyi kép bemutatására volt lehetőség a Magyar Természettudományi Múzeum fogadótermében. Ez persze hiányérzetet keltet azokban, akik az elejétől követték a zsűrizés menetét, megismerték az összes pályázatra beküldött fotót, és ezek közül néhányat kedvenként el is raktároztak emlékezetükben. De ez sajnos minden évben így van, kiállításra méltó, sőt díjazásra esélyes képek is kimaradhatnak a kiállítási anyagból helyhiány vagy az egységes kiállítás összhangjára törekvés miatt. Hogy azonban néhány biztató szó is elhangozzék e helyen, emlékeztetnék mindenkit, volt már példa a pályázatunk történetében arra, hogy egy falra nem került fotót a következő évben a díjazottak között üdvözölhettünk. Mint mindig, nyilván most is vannak elégedetlen pályázók, akik többet vártak beküldött képeiktől, és kritizálják a zsűri munkáját. A csalódotaknak mindig van némi igazsága, mert a pályázati fotók elbírálásának mindig van szubjektív oldala is. A szubjektív mértéke pedig személyenként eltérő, attól függően, hogy a zsűri tagja-

értéke. Nyilvánvaló, hogy a természetfotózásban is vannak divatok, amelyek sokszor meghatározhatják egy kép sorsát. Nem feladatomban a mindenkori zsűri védőügyvédjeként tetszelegni, csupán vigasztaló szavakat közvetítenék a kissé csalódott pályázók felé. Javaslom, hogy legközelebb próbálják meg újra!

Selmeczi Dániel: Körben

Ebben az évben a zsűri nem a véres akciófotókat jutalmazta elsősorban, hanem sokkal inkább azokat a képeket emelte ki a pályázati anyagból, amelyeknek megfogalmazása szelídebbre, vagy mondhatnám úgy is, hogy emberközelibbre sikerült. A 2014. évi kiállítás anyagában a megszokottnál is több „költői” alkotás kapott helyet, mint a korábbi években. Nem nehéz észrevenni, hogy ebben az idén kissé visszaszorult a természetben történeteket reálisan, szépítés nélkül bemutató, klasszikusnak is mondott ábrázolásmód. A digitális technikában rejlő hatalmas lehetőségek kihasználása ezen a pályázaton sokkal jobban előtérbe került, és ezen nem a képek utólagos átalakítását értem, amelyet a különböző digitális képfeldolgozó szoftvekkal el lehet elérni. (A szoftveres képátalakítást a természetfotók esetében különben is csak egyetlen pályázati csoportban, a *Kompozíció, forma és kísérletezés* kategóriában engedték meg a pályázat szabályai.) Sokkal inkább azokra a lehetőségekre gondolok, amelyek a modern digitális fényképezőgépek beállításaival érhetők el. Közismert, hogy a multifunkciós üzemmóddal egészen érdekes, meghökkentő, sokszor álomszerűnek, festőinek tűnő, impresszionista hatású képek készíthetők, de érdekes hatások érhetők el hosszú expozíciók használatával, vagy az úgynevezett utánhúzásos technikával és a különböző mesterséges fényforrások funkcionális használatával. Egyértelműnek tűnik számomra, hogy a zsűri értékítéleteiben azért helyezett nagyobb hangsúlyt erre, mert a fotósok egyéniségében, ötletgazdagságában és képalkotó módszereiben rejlő stílushatások bemutatását tartotta elsődlegesnek, így az egyéni stílusú és művészi hatású képek előnyt élveztek a bírálatoknál. Ugyanakkor a közelmúltban még divatosnak számító, hatásvadász HDR-technikával készített fotók már az első szűrőkön kihullottak.

Ritzel Zoltán: Az erdő virága

iban éppen milyen benyomást keltenek a képek. Az újdonsághatás, a technikai kivitelezés módja, a képek kompozíciója, színvilága, dinamikája, vagy éppen költőisége és a természetben megörökített ritka pillanatok megragadása általában együttesen alakítják ki a zsűri értékítéletét, de a bírálóknak arra kell figyelniük, hogy munkájuk ne csupán egyetlen fotóra irányuljon, hiszen olyan képanyagot kell kiválasztaniuk a kiállításra, amely színvonalában kiegyenlített, és egyben magas a művészi

A közelmúlt *Év természetfotósa* pályázatokon nem domináltak a bűvárfotók, az idei évben azonban igen, és nemcsak a víz alatti kategória volt nagyon magas színvonalú, hanem egyéb más kategóriákban is díjaztak vízfelszín alatt készült fotográfiákat. Az *Év természetfotósa* fődíjért hatalmas küzdelem folyt kiváló bűvárfotósnak, Selmeczi Dániel és Daróczy Csaba között, hiszen mindketten 6–6 kategóriadíjat nyertek el. Végül is *Selmeczi Dániel*nek meg kellett elégednie az *Év természetfotója fődíjjal* és az *Év bűvárfotósa* megtisztelő címmel, az *Év természetfotósa* pedig 2014-ben, immár harmadik alkalommal *Daróczy Csaba* lett. Ez a két kiváló természetfotós egyértelműen kiemelkedett az idei pályázat mezőnyéből. Mindkettőjüket az újító hajlam és a tökéletes képre törekvés jellemzi, holott teljesen más közegben készítik világszínvonalú képeiket.

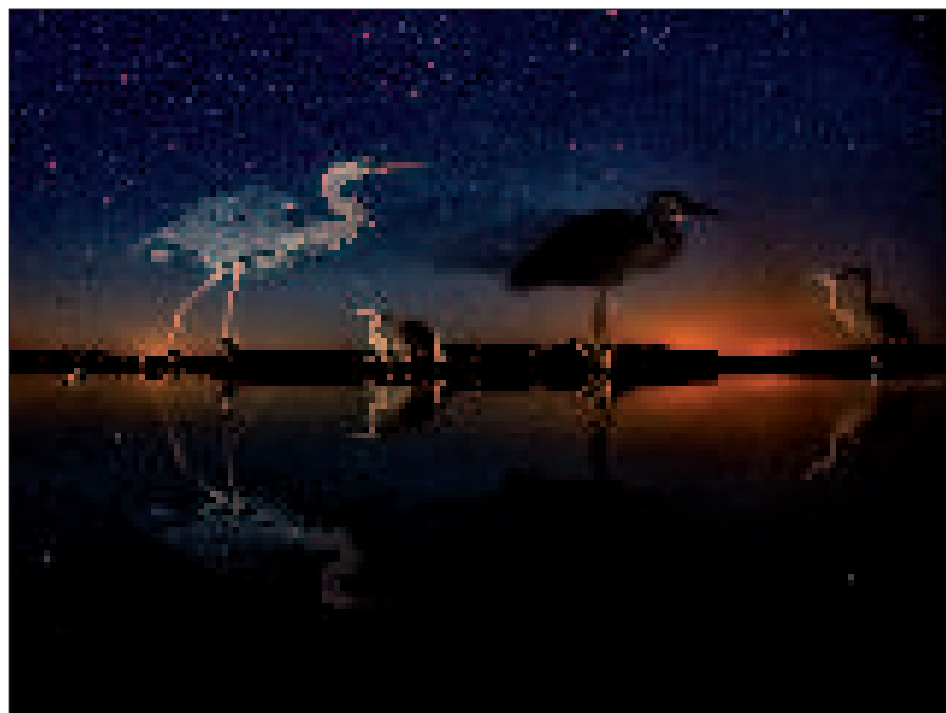
Daróczy Csabát a sokoldalúság és az ötletgazdagság jellemzi. Szinte nincs olyan témakör, amiben ne próbálta volna ki magát. Mindig kiválóan teljesít a madár, a táj, kompozíció és a forma kategóriákban, és igazi mestere az éjszakai fotózásnak. Azt is tudtuk róla, hogy a légifotózás és a makrofotográfia területén is otthon van, de csak az idei pályázaton derült ki, hogy a vadfotózás terén is számolni kell vele. Az *Arany bika* című képe igazi telitalálat. A hajnali fényekben párát fűző dámbika nemcsak fotós szíveket megdobogtató látvány, hanem a nézőket is elvarázsolja! Számomra még két kategória első díjat nyert képe jelentett kiemelkedő élményt. Az egyszerűségében is megragadó fotó a homokdűnéken nyomot ha-

lán emiatt nem sikerült most a szerzőnek a fődíjat is begyűjtenie.

A díjazottak között több ismert természetfotós nevét találjuk. A nagyágyúnak számító *Máté Bence* ebben az évben nem küldött kollekciót, csupán egyetlen képpel pályázott. A *Nagy Göncöl* című képe a *Napnyugtától napkeltéig* kategóriában első díjat nyert, de nem is ez az érdekes, hanem az, hogy ebből a képből is kitűnik, hogy a szerző mindig újabb és újabb kihívást keres, és mindig maximalista magával szemben. Úgy bemutatni egy jól ismert csillagképet, hogy annak előterében madarak tevékenykedjenek, az csak nagyon alaposan átgondolt és precízen kivitelezett munka eredménye lehet, ugyanis olyan objektívet még nem készítettek, amelynek mélységélességi tartománya ezt a látványt lehetővé tenné. A többszörös expozíció, a felvételek közötti élességállítás és a vakufények megfelelő összehangolása nemcsak bravúr, hanem hatalmas munka gyümölcse is egyben.

A kedvenceim közé tartozik két tolna megyei természetfotós díjazott képe, pedig semmi közös nincs bennük. *Almási István* fotóján a hóban várakozó hatalmas vadkant és az apró vörösbegyét sorstársakká változtatta a zord időjárás, így kénytelen-kelletlen alkalmazkodniuk kellett a természetet átalakító ember gondoskodó tevékenységéhez. A kép nem akciót ábrázol, mégis egy kisebb történetet mesél el a nézőnek.

*Ritzel Zoltán*nak az *Erdő virága* című képe pedig jóval több, mint egy magányos májvirág bemutatása. Ezen a képen megjelenik az erdő is, de oly álomszerűen, ahogyan a szerző sejtetni enged. Igazán egyéni megközelítésű, művészi meglátású fotó!

Máté Bence: Nagy Göncöl

gyó gyalogcincérről, valamint a különös hangulatú éjszakai képe a csillagos égbolt előtt mozgó szellemszerű szarvasokról. Ezekből a képekből is látszik, hogy a szerző a már sokszor körüljárt témákat is egyéni technikai megoldásokkal közelíti meg, szokatlan nézőpontokat keres és tervszerűen fényképez, ezért fotóiban mindig tetten érhető az újdonság hatása.

Selmeczi Dániel bűvárfotóin a technikai tökéletesség mellett az egyéni látásmód is tükröződik és a pályázatra benyújtott kollekciója is világszínvonalú volt, de víz alatti fotográfiában talán még sincs annyi lehetőség, hogy bűvárfotóink az *Év természetfotósa* valamennyi kategóriájában indíthassanak képeket. Ta-

Az ismert nevek mellett nagyon sok ma még kevésbé ismert természetfotós nevével találkozhattunk a képek alatt, ami számomra egyértelműen azt jelenti, hogy a hazai természetfotósok bázisa folyamatosan szélesedik.

Horváth Ádám urbanizálódott hódót bemutató képe mind mondanivalóját, mind kivitelezését tekintve kimagaslott a *Kezünkben a Föld* kategóriából. Végre egy olyan fotó, ami nem a közlekedés vagy a környezetszennyezés nyomán bekövetkező pusztulásról szól, hanem egy kipusztult állatfajunk visszatéréséről, egy igazi sikertörténetről. Hasonlóan nagy élmény *Potyó Imre: Porszívó* című fotója, amely látványosan mutatja be kevésbé ismert kérészünk, a dunavirág éjszakai rajzását az utcai lámpa fényénél.

Gódor Miklós nevével még nem nagyon találkoztunk a pályázaton, most viszont két csodálatos madárfotóval hívja fel magára a figyelmet. Visszafogottan, pasztellszínekkel dolgozik, és ez adja képeinek varázsát is. Az aranylő színvilágú udvarló búbos vöcsökről készült felvétel és a „high key” hatású, nagy köcsagot ábrázoló fotó a kiállítás legszebb képei közé tartozik.

És végül jöjjenek a fiatalok, akikben a hazai természetfotózás jövőjének biztosítékát látjuk. Az Év ifjú természetfotósa címet az a szegedi *Balla Tihamér* érdemelte ki, aki már tavaly is elnyerte ezt a kitüntetést. A győztes képe nagyon érett látásmódról tanúskodik, olyannyira, hogy az már egy tapasztalt természetfotósnak is dicséretére válna.

A GDF SUEZ – Az Év természetfotósa 2014 fotópályázat végeredménye

I. Kezünkben a Föld

1. Horváth Ádám: Budapest új lakója
2. Selmeczi Dániel: A hal, az hal
3. Potyó Imre: Porszívó

II. A madarak viselkedése

1. Gódor Miklós: Titkos szerelem...
2. Daróczy Csaba: Egyenlőtlen küzdelem
3. Hargitai László: Hajnali pillanatok

III. Az emlősök viselkedése

1. Selmeczi Dániel: Ábrások
2. Dr. Almási István: Éhesek
3. Csótai László: Gyertyák

IV. Az állatok viselkedése

1. Selmeczi Dániel: Ősöreg
2. Násfayné Kőházi Mária: Pánik
3. Kaszás Norbert: Ne közelíts!

V. Az állatok és környezetük

1. Daróczy Csaba: A csavargó
2. Vincze Bálint: Hóhányó
3. Krizák István: Az öreg tölgynél

VI. Az állatok szemtől szemben

1. Daróczy Csaba: Arany bika
2. Kocsis Richárd: Róka futta
3. Dr. vet. Szőke Attila: Ünnepi fehérben

VII. Növények és gombák

1. Ritzel Zoltán: Az erdő virága
2. Darázs Zsolt: Lámpás
3. Sándor-Tóth Zsuzsanna: Erdő mélyén

VIII. Kompozíció, forma és kísérletezés

1. Jakab Tibor: Fényes vonzalmak
2. Kaszás Norbert: Lepkerajz
3. Laki Zoltán: Vert sereg

IX. Tájak

1. Lang Nándor: Egyszerű táj
2. Daróczy Csaba: Csillagporos éjszaka
3. Zsila Sándor: Tovattűnő örökség

X. Élet a vízfelszín alatt

1. Selmeczi Dániel: Párban
2. Selmeczi Dániel: Fibonacci
3. Selmeczi Dániel: Selyem

XI. Napnyugtától napkeltéig

1. Máté Bence: Nagy Göncöl
2. Daróczy Csaba: Szellemjárás
3. Dulai Dávid: Dunavirágok útján

XII. Fekete-fehér természetfotók

1. Daróczy Csaba: Ölelés
2. Dr. Nagy Edit: Az Univerzum anyja
3. Barbalics Nándor: Az első fények

XIII. A természet féktelen energiái, zabolátlan erők

1. Forster Ádám: És mégis forog a Föld...
2. Palcssek István: Tánc a villámokkal
3. Jantyk Tibor: Tomboló elemek

XIV. Ifjúsági kategória

1. Balla Tihamér: Három meg három
2. Berecz Roland Balázs: Halászat
3. Szekeres Levente: Bundás

Különdíjak:

Humoros felvétel különdíj

Barkóczy Csaba: Nagyterpesz

A Nimród vadászujság különdíja

Daróczy Csaba: Arany bika

A Magyar Madártani és

Természetvédelmi

Egyesület különdíja

Szuromi Tibor: Emeletes szerelem

A TermészetBúvár magazin különdíja

Szmolka István: Ikarusz

A Természet Világa

tudományos ismeretterjesztő

folyóirat különdíja

Fényes Lóránd: Antares vidék

A Vadon természetvédelmi magazin különdíja

Vincze Bálint: Hóhányó

Piros-Fehér-Zöld különdíj

Mészáros András: Gólyatöcs-nász

Hazai tájkép különdíj

Lang Nándor: Egyszerű táj

A Photoworkshop.hu különdíja

Krizák István: Az öreg tölgynél

Az Uniqball Kft. különdíja

Szekeres Levente: Csörgő

A Sakertours különdíja

Mészáros András: Gólyatöcs-nász

A Magyar Fotóművészek Szövetsége

küldíja

Daróczy Csaba: Monokróm impresszió

A Hide Photography különdíja a

benyújtott portfólió alapján

Balla Tihamér

A naturArt Dr. Tildy Zoltán-küldíja

A kiírásnak megfelelő pályázó hiányában nem adták ki

Az Év búvárfotósa 2014 –

A PapuaParadise EcoResort különdíja

Selmeczi Dániel

Az Év természetfotója 2014-ben

Selmeczi Dániel: Körben

Az Év természetfotósa 2014-ben

Daróczy Csaba

Az Év ifjú természetfotósa

2014-ben a benyújtott portfólió alapján

Balla Tihamér

Közönségdíj

Berecz Roland Balázs: Halászat

A *Három meg három* című képen gólyatöcsök vadásznak az alkonyati fényben egy tó szigetein. A fotós a tér mélységét rétegzett kompozícióval hangsúlyozta, amit az élénk és a sötét színek még külön is kiemelnek. A sétáló és pihenő gólyatöcsök sziluettjei pedig egészen különös hangulatot kölcsönöznek a képnek. Balla Tihamér képei alapján tavaly jó reflexű akciófotósnak ismertük meg, most azonban kiderült, hogy képes figyelemfelkeltő kompozíciók létrehozására is. A másik tehetséges fiatal a Szabadkán élő *Szekeres Levente*, aki 15 éves kora ellenére már Szerbiában és Magyarországon is figyelemfelkeltő eredményeket ért el természetfotó-pályázatokon. Nagyon ígéretes madárfotósna indult, és megvan az esélye arra, hogy ha így folytatja, Máté Bence nyomdokaiba léphet. Ezen a pályázaton három fotóját is bemutatják, amelyből kettőt díjazott is a zsűri.

Az *Év természetfotósa pályázat* összességében jól sikerült, igen színvonalas lett a természetfotó-kiállítás 2014-ben. Csak annyit kívánhatunk, hogy ennél alább soha ne adják a magyar természetfotósok!

A pályázat képeiből rendezett kiállítás 2014. november 4-én nyílt meg a Magyar Természettudományi Múzeumban, amit a nagyközönség december 31-ig csodálhat meg. A kiállítás anyaga az Alexandra Kiadó gondozásában ebben az évben is megjelent egy tetszetős albumban, tehát aki személyesen nem tudta megcsodálni a képeket a bemutató kiállításon vagy nincs módja, hogy a vidéki körútra induló kiállítást megnézzé, az is gyönyörködhet 2014. legkiválóbb természetfotóiban.